

Némethné Péntek Zsófia neve ismerősként cseng a környékbeliek fülében. Az író Ajkán él, ám születésének helye Vid. Írásait szülőfalujának gyermekkori élményeiből táplálkozva készíti. Két könyve látott napvilágot, a 2008-as kiadású *Igaz mesék* novellái, versei emlékeket elevenít fel, míg a 2010-ben született *Falu*

mesék

, ahogy alcíme is jelöli

Vid krónikája

. Az író nemrégiben a

Somlói manó ajándéka

című meséjével ért el országos első helyezést, amiről a Nagyalásony Online is hírt adott. Meséi közül most a még kiadásra nem került

A somlói holló

meséi

című történetet kaptuk meg közlésre.

Némethné Péntek Zsófia: A somlói holló meséi

Büszkeséggel tölt el, hogy a Somló vidéke a szülőföldem. Az ott töltött gyermekkorom hóviharos téli estéin az öregektől hallott, a hegyhez fűződő csodálatosnál csodálatosabb történetek, „MÉSÉK” lelkembe vésődtek.

A Somló-hegy, amit Vörösmarty több mint másfélszázada „tér földi remetének” nevezett a messze nyúló síkság közepén emelkedik, mintha a Teremtő véletlenül oda ejtette volna a kalapját, bokrétaaként várat tűzött az egyik ormára. Lankáin már a rómaiak is édes nedűt adó szőlőt termesztettek. A honfoglalás után a Jenő nemzetség fiai folytatták az ültetvények telepítését és a szőlőművelést. Írás őrizi, hogy a XVII. században a zirci patikában gyógyszerként árulták a somlai bort. No meg amit minden „görbe hátú” (régimondás: a szőlő csak a hajlongó, kapás embert szereti és neki terem JÓT és SOKAT).

Minden „szőlőművelő somlai ember” büszkén hirdeti, hogy „a tokaji a borok királya, a somlai pedig a királyok bora”. A nászéjszakák borának is nevezik, a királyi esküvők elmaradhatatlan tartozéka volt a fiú trónörökös biztosítása céljából, ahogy főleg a Habsburg királyi ház népességét végig nézzük, biztosan van is igazság benne.

Sajnos kevés békés év volt viharos történelmünkben, számtalan náció (török, tatár labanc) rabolt, gyújtogatott végig a gyönyörű Pannon vidéken. Királyainknak gondoskodni kellett a védelemről, egy jól kiépítették a várrendszernek tagjaként szolgált évszázadokon keresztül a Somló vára is. Csesznek, Esegvár, a döbrönte-i Himfy vár, Tátika és Sümeg és Csobánc között húzódó védelmi vonal egyik láncszemeként, a térség védelmezője lett.

A szakadékok közt, a hegy vállán épült ősi vár, büszke falai alatti sziklák, mohos repedéseiben fészkeltek szirti sasok és hollók népes kolóniái. Sok történelmi eseménynek szemtanúi voltak, tudvalevőleg ők több száz évig is élnek.

Ezek a madarak - a legenda szerint, - egy évben egyszer emberi hangon is megszólaltak,

titkokat, eseményeket regéltek azoknak akik figyeltek rájuk.

Szent Ivánkor, az év legrövidebb éjszakáján, a hegy tetején és körben a „szoknyáján”,- ahol már gyümölcsösök és szőlők honosak,- tüzek gyúltak. Minden környéken élő tudta: „ez a varázslatok éjszakája”. Örök szerelmek fellobbanására, földalatti kincseskamrák ajtójának feltárulására egyaránt alkalmas volt.

Ezen az éjszakán az állatok is emberi hangon beszélnek. Bizonyára a rókának, őzsutának, vagy az akkor még gyakori, de ritkán látható „harsogó harisnak” is volt mondanivalója. De legtöbb a „királyi madárnak” a hollónak. Hosszú életük során annyi – történelem által is feljegyzett – eseményt éltek át, és őriztek meg, amennyi rajtuk kívül egyetlen hegylakónak sem adatott meg.

Közel kétszáz évvel ezelőtt élt nádtetős kunyhójában egy vénséges vén hegypásztor, vagyis „szőlőcsősz”, ő minden Szent Iván éjszakán felballagott a vár alá, és leült a hatalmas fényesre csiszolódott, kényelmes helyet adó kőre, vagyis a „Kinizsi sziklára”. Nem zavarta a körülötte zajló muzsika, kacagás, csak a hollók egymást túlharsogó „kiabálását” hallgatta.

Amikor már hó borította a hegyet, a pincéket pedig araszos lakat védte a csavargóktól, és olyan idő volt, ahogy itt mondják, „a kutyát sem szabad kiverni”, ő is leköltözött az én „fatornyos” falumba a családjához. Aztán estéről-estére a falu apraja-nagyja szájtátva hallgatta a csodálatos történeteket, amiket a holló nemzetségtől hallott.

Én több mint félszázada hallottam, az akkor már nyolcvan éves Zsiga bácsitól, aki maga is még apró gyermekként hallgatta a „somlói holló meséit” a vén szőlőcsőszől, ezekből mazsolázok én is.

Amikor a vár ura, a „törökverő” Kinizsi Pál megtért a török ellen vívott csaták egyikéből, nehéz léptekkel ballagott a várához vezető szerpentinén. Lovát, a gyönyörű fekete mént kimerült csatlósa kötőféken vezette utána. Egy kis tisztáshoz érve a lenyugvó nap sugaraiban gyönyörködve, egy kiugró sima sziklára leült megpihenni. Hatalmas súlya alatt a szikla bemélyedt, hogy a vitéznek kényelmesebb pihenést biztosítson. Azóta eltelt évszázadok alatt és napjainkban is „Kinizsi sziklának” hívják, és itt pihennek meg a várhoz igyekvő fáradt turisták.

De a holló elmondása szerint ezen a varázsos alkonyon több is történt...

Ahogy elcsendesült az elküldött lovak patkójának kopogása, jóleső nyugalom töltötte el a vár urát. A török „sebeit nyalogatja”, amit bőven kapott a fekete seregtől, egy talán kissé nyugalmasabb napok jönnek.

Kinizsiné, Benigna asszony – aki köztudottan „kardos menyecske” hírében állt – Vázsonykő várában tölti napjait vidám mulatságokkal. A vitéz, ha csendre, nyugalomra vágyott, a Somló várába ment. Elmélkedéséből a hollók ijedt káromgása riasztotta fel, de közben már a keserves sírás hangjait is hallotta.

Nem sokáig kellett az okát keresni, az alkonyatban görnyedt hátú mezítlásos asszony közeledett. Ijedtében a még a sírást is abba hagyta, mikor a vitézzel szemben találta magát, s úgy lemerevedett, mint egy szobor.

Mi a baj nénémasszony, miét itatod az egereket? – Kérdezte barátságosan Kinizsi kapitány.

- Jaj hogyné sírnék nagyságos uram, míg kegyelmed a vad pogánnyal csatáz, a megbízott várnagya alávaló tette ragadtatta magát.

- Jaj ezt a szégyent én nem élem túl! – kezdett újra jajveszékelné a fehérnép.

- Naa.. elég legyen a sápirozásból! – Dörrent rá érces hangon a vitéz. – Mond el értelmesen mi a bajod Vajda urammal.

Az asszony kicsit lecsillapodva, töviről-hegyire előadta bánatát.

Mikor a sereg elvonult a legutolsó csatába, a várnagy felrendelte a dobai jobbágylányokat a vár termeit kimeszelni. Az összes hajadon között legszebb rózsaszál volt az ő Lórikája, akinek az édesapja a seregben harcolt, és már ötödik éve eszi a szultán rabkenyerét a „hétorony” valamelyikében. Ő most olyan „fél özvegy” négy gyerekkel. Örült is mikor a várba hívták Lórit, legalább keresetével kiegészítheti szűkös megélhetésüket.

De nagy baj, hogy – a lányok közt a legszebbre – szemet vetett rá a várnagy. Először kedveskedéssel, ajándékokkal akarta magához édesgetni, de mikor ellenállt, lopással gyanúsította és a vár tömlöcébe záratta.

Mikor napok óta nem jött haza, felment keresni, de a kapuőr durván elkergette, a szomszédja aki bejáratos volt a várból, hozta a hírt, amit most a nagyságos úrnak is elmondott. Még azt is hozzátette, lánya megesküdütt a Madonnára, hogy nem vitte el az ezüst serleget, de mit is kezdett volna vele egy jobbágyleány. Én becsületre neveltem őket! – Mondta, és már újra sírva fakadt.

„De a nemjóját ennek a bitang világnak, mi nem történik a távollétemben! Úgy látszik, cincognak az egerek, ha nincs itthon a macska”. – Dörögte a vitéz olyan hangosan, hogy a bazaltsziklák is vízhangoztak.

Sebesen megindult a várba vezető serpentinén, szegény „fél özvegy” alig bírta követni a meredek úton.

A várkapunál a függőhíd leeresztve, a várnépe ott állt a hajlongó várnaggyal az élen.

Nem sokat teketóriázott, rádörrent helyettesére, kövessetek a lovagterembe, ezt a dobai asszonyt addig vendégeljétek meg a konyhán, adta ki a parancsot.

Mikor becsapódott mögöttük a lovagterem nehéz tölgyfa ajtaja, beszámolóra szólította a várnagyot. Cikornyás bőbeszédűséggel számolt be minden apró-cseprő eseményről, de a serleg eltűnéséről mélyen hallgatott.

Mikor Kinizsi egyenesen feltette a kérdést, összevissza „hablatyolt”, hogy elkeveredett, de szerencsére megtalálták, ne törődjön vele a nagyságos úr.

De akkor miért van tömlöcben a Kerekés Lóri?

Kérdésére nem kapott választ, de a „kurafi” elsáppadt. Hát megparancsolta, hozzák ide a lányt

is kihallgatásra.

Hej, talán jobban tette volna Kinizsi Uram, ha nem hozatja színe elé a szép Lórikát.

A sok csatát megvívott hadfi úgy érezte, meginog lába alatt a hegy a látványtól, mert ő még ilyen szép leányt nem látott, pedig sok tavasz elviharzott a feje felett.

Amikor a lány szemébe nézett, abban is ép olyan tüzet látott fellobbanni, amilyen az ő szívét lángra gyújtotta.

Mikor Kerekesné az ő Lórikájával útra kelt Dobára, a várúr szemére nem jött álom, csak azt a dobai lányt látta maga előtt.

Másnap Lórika házi finomságokkal felpakolva bebocsátást kért a kapustól. Kinizsin, mikor nappali fényben is megpillantotta, szerencsére nem volt páncél, mert szíve olyan hevesen vert, hogy elszakadhatott volna.

Gyönyörű szerelem vette kezdetét ott a mohos falak között, de a történelem mindig mindenbe beleszól...

Amikor Kinizsi az országbíró tisztségét elnyerte – a török is a határon „ólálkodott” – ritkán fordulhatott meg a somlói várban. A szendrői csata után pedig már csak koporsóban érkezett haza, - akkor is Nagyvázsönyba - örök pihenésre.

Kerekes Lórika (mit is tehetett volna egyebet abban a korban) férjhez ment egy jóraivaló szőrcsőki jobbágyhoz, szép családot neveltek fel, köztük Palikát is, akit „úgy” vitt a házasságba.

Mikor Lóri legidősebb fia felcseperedett és a környék legerősebb legénye hírében állt, azt suttozták a „jól értesültek” a környéken, hogy Kinizsi Pál a nagy hadvezér az édesapja.

Soha senki sem cáfolta, de nem is erősítette meg..

Az ifjú Pál is szolgálta katonaként a hazáját, többek közt még a somlói várban is, ahonnan a szülőfaluját is láthatta. Amikor obsitosként hazakerült, hősiességéért nemességet és szép kis birtokot kapott. Szülőfalujában családot alapított, leszármazottai ma is itt élnek közöttünk.

Egy-egy keményebb kézfogásnál lehet hogy Kinizsi Pál „nagyereje” éled újra a kései utódokban.

Kapcsolódó linkek:

[Falu mesék - könyvbemutató](#)

[Mese, mese, mátká, lelkünknek virága](#)